

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.
Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericéscă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fil., a dóua órá
12 fil., a treia órá 10 fil.
Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea şi Admini-
straţiunea Unirii»
în
Blaş.

Anul X.

Blaş 8 Septembre 1900.

Numórul 36.

Serbările iubilare ale sfintei Uniri.

Serbările de la Blaş.

După Alba-Iulia e rîndul Blaşului, unde marele Episcop Inocenţiu Micu Clain şi-a strămutat scaunul reşedinţii sale.

El rîndul Blaşului să sêrbătorească, pentru că aci a fost teatrul celor mai însemnate evenimente, petrecute acum de 200 ani în viaţa poporului român. Sediul atâtor aşedeminte culturale, cum nu e alt oraş în Transilvania, Blaşul nu póte rămânea în umbră, când vorbă e de un act măreţ, căruia are de a-i mulţumi fiinţa sa.

Cea mai de samă inteligenţă românească a ieşit din aceste şcoli, cari au dovedit tot de una urmările binefăcătoare ale sf. Uniri. De aci s'au împrăştiat în tóte părţile locuite de Români razele de viaţă dătătoare ale adevăratei culturii şi aci au crescut şi petrecut cei mai străluciţi bărbaţi ai nêmului nostru, cari prin sciinţa şi erudiţiunea lor şi-au asigurat prin vécuri nume neperitoare.

Şirul măreţelor institute cari podóbe sînt Blaşului, mărturisesc cu glas puternic despre dârnicia şi dragostea de neam a vlădicilor români uniţi şi până atunci, până când din aceste va mai rămâne măcar o neînsemnată pietricică, până atunci nime nu ne va puté convinge, că greşit ar fi fost paşul strămoşilor nostri, cari înainte cu 200 ani ne-au redat bisericeii aceleia, de care numai pisma şi réutatea bizantină ne-au rupt.

Spre Blaş ţintesc acum ochii tuturor Românilor de bine, căci acest oraş mic în sine, dar mare prin importanţa sa, a fost o puternică redută, spre care s'a îndreptat cele mai primejdioase ghiulele ale contrarilor nostri.

Întăriţi înse prin credinţa sfîntă, care ne légă de Roma, leagănul neamului nostru, norocoşi am stat în potrivă orî cărui atac.

Şi azi, chemat e Blaşul să aducă mulţumita sa acelora cari fiinţa i-au dat, — chemate sînt aceste numérose aşedeminte culturale, să se inchine memorii celor ce le-au zidit, — chemaţi sînt toţi cei crescuţi în aceste şcoli,

cei nutriţi cu pânea Episcopului Maior, cei ajutaţi cu banii fericitilor Archierei Bob şi Şuluţ, cei adăpostiţi în institutele marelui Mitropolit Vancea, toţi aceia cari Blaşului aă să mulţumescă ceea ce sînt, chemaţi sînt să dovedescă lumii recunoscinţa lor.

Dar credincioşi poveţelor creştinesci, nu în serbări pline de sgomot ne vom arăta recunoscinţa noastră, ci în pióse rugăciuni, ce vom înălţa la tronul Marelui Dumnezeu.

Archierei, preoţi şi mirenî, tineri şi bêtrâni, bărbaţi şi femei, inteligenţă şi popor sus se ridicăm inimile noastre, spre Dumnezeu, care de dóue vécuri ne-a ocrotit biserica noastră în mijlocul celor mai mari primejdii. Lui să-i mulţumim de tot ce sîntem, căci braţul Lui cel puternic scut ne-a fost şi apărare.

*

Programul serbărilor ce se vor ţiné la Blaş cu acest prilej e următorul:

1. *Luni 17 Sept. n.* Întruirea membrilor Sinodului provincial în şedinţă pregătitoare. Sara la 7. óre iluminarea oraşului şi a institutelor de învăţămînt şi conduct cu torţe.

2. *Marti 18 Sept. n.* Dimineţa la 8 $\frac{1}{2}$. óre liturgie solemnă, pontificată de Î. P. S. Dn Mitropolit cu asistinţa P. P. S. S. Dni Episcopi sufragani şi a membrilor sinodului. Va cânta corul mixt al prof. Muréşan. După cetirea sfintei Evangelii Escelenţa Sa Mitropolitul va rosti cuvîntul festiv. — La órele 1. d. a. prânz de gală la curtea mitrop. — Sara la 8 $\frac{1}{2}$. óre concert în sala de gimnastică sub conducerea prof. Muréşan şi cu concursul mai multor artiştî. Programul detaiat se va publica în numérul viitor. —

3. *Mercuri 19 Sept. n.* Dimineţa la 8. óre liturgie pontificată de unul dintre P. P. S. S. Dni Archierei cu numérosă asistinţa. Va cânta corul profesorului Muréşan. — Sesiunna I-ă a Sinodului. — La órele 10 $\frac{1}{2}$. Şedinţa literară festivă a tuturor institutelor de învăţămînt din Blaş. Programul se va publica în numérul viitor.

— După prânz şi eventual zilele următoare continuarea şedinţelor Sinodului.

Orî de câte orî va servi sta liturgie, câte unul din P. P. S. S. Dni Archierei, va cânta corul prof. Muréşan.

Pentru aranjarea serbărilor s'a ales un comitet, care va îngriji şi de în-cuarterarea óspeţilor.

Serbările de la Mân. Strêmba.

De o dată cu festivităţile de la Alba Iulia, centrul de odinioară al Mitropolii, în un colţ estrem al Archidiecesei, la o veche mănăstire, s'au ţinut frumoase serbări.

Mănăstirea Strêmba, unde s'au făcut aceste serbări e aşedată în parochia Fizeş, tract. protop. al Dêrgei.

Fundarea acestei s. mănăstiri se pierde în epoca de tristă memorie a bisericii românesce, şi numai inscripţia de pe clopotul cel mic al ei, spune că ar esista din anul 1679, şi ast fel de pe timpul mitropolitului Varlaam. La anul 1700. a trecut şi ea cu personalul ei (3 călugări) la S. Unire.

Cel din urmă călugăr aă fost Ieromonachul Samoilă Dragsin din Petrovoselo, român gr. cat. carele mai târziu, pe la 1872 s'a retras la mănăstirea Hirşova din Basarabia.

De atunci a adurmit spiritul religios, a amuţit clopotele, şi abia locuitorii vecini, mai deschideau uşile stei mănăstiri. La 1882. protop. Hăţegan spre a ridica mănăstirea la vađa de odinioară, a dat întâiul cerculariú prin care invită pe credincioşi la peregrinaj, pe ziua de Stă-Măria-mare. Invitarea sa a fost ascultată şi an de an numérul peregrinilor crescea mereú. Anul acesta numérul celor ce s'au adunat aci a fost de mai multe mií, cari pe lângă dorul de a se inchina lui Dumnezeu şi de a cere întrevenirea Sf. Fecióre, grăbiră aci, spre a sêrbători împreună aniversarea de 200 ani de la Unirea cu scaunul Romei.

Sêrbătórea se începu la 27. Aug. n. când poporul adunat în numér de aprópe 1300. porni în procesiune la altariul de la S. Cruce în dealul mănăstirii şi acolo s'au oficiat de cătră protopopul tractual şi preoţime, rugăciana Acaftistul cătră Dn Isus Christos şi Paraclisul P. S. Născătóre de Dumnezeu.

Încă fiind acolo una după alta sosiaș noulă cete de peregrini. Amintesc aci grupul de peregrini din Bucium, condus de teologul de a. IV-lea în Blaș Maxim Aurel, carele pe jos, și în reverendă a venit în fruntea credincioșilor din depărtare de 30 klm.

După terminarea rugăciunii s'au întors ér cu procesiune la Mănăstire și s'au serbat Inseratul zilei, după care s'a cetit rugăciunea mărturisirei păcatelor peste întreg poporul, și s'au început mărturisirea prin 9 preoți; alții încunjură mănăstirea cu cântări de pietate, și alții se rugău în mănăstire și sărutău S. Icoănă.

Pe la 8 ore sara, numărul celor sosiți era foarte mare. Erau din Mărgău, Scărișoara, Chioar, din comitatele Solnoc-Dobâca și Cluș.

De față era pe lângă protopopul tractual preoții din protopopiatul Dêrgea, protopopii *Vasilie Lad. Pop* al Almașului și *Vasilie Pop* al Cristolțului mare, și mai mulți alți preoți din Arhidieceasă și diecesa Gherlei.

Mărturisirea a ținut până la 12 ore din noapte, în care restimp convôiele de popor, feciori și fete, tineri și bătrâni încunjură mănăstirea între cântece pii, și în sunetul clopotelor.

Pe la 6 ore p. m. s'au oficiat 1-ul maslu peste 100—120 morboși.

La 3 ore după miezul nopții saș servit liturgia în S. Mănăstire prin 4 preoți, la finea căreia s'au cuminecat până la 1000 ómeni.

În revêrsatul zilei de 28 Aug., pe la 1/4 ore alți 9 preoți serviaș maslu peste 80—100 bolnavi, cari sosiră la Mănăstire în decursul nopții, după care a urmat mărturisirea și servirea la al III-lea maslu! În revêrsatul zilei au început a sosi peregrinii din satele vecine.

La 1/2 9 ore a. m. s'au început S. Liturgie oficiată prin 24 preoți și 2 lectori.

La liturgie, au cântat corul din Ascilenmare condus de Simeon Pop, cu asistența docenților și a altor tineri studenți. Nu putem uita Cuminecariul: Ochiul inimii mele, cântat atât de melodios și frumos de filosoful abs. Aurel Popoviciu din Dâncu, apoi cântarea:

Sfint, Sfint de la S. Liturgiă cântat ér de tot frumos de Vasilie Mica din Someș-Odorhei.

La finea S. Liturgiș, s'a făcut sfințirea apei, și s'a ținut predică frumoșă despre folosul și însemnătatea S. Rugăciunii prin protop. Vasilie Pop din Cristolțul mic și după finea acesteia, altă predică prin protopopul tractual, *despre însemnătatea ducentenarului S. Uniri*. A urmat apoi stropirea cu apă și sărutarea S. Crucei.

Spre eternizarea actului memorabil, cu datul de azi s'au spedit din ofertele adunate:

- I. La fondul de salarisare a preoților arhidieceșani gr. cat. din Mitropolia Alba-Iulie 40 cor.
 - II. Pentru edificânda biserică din Cs. Gorbo 20 cor.
 - III. Pentru biserică din Ciucea . . . 10 cor.
 - IV. La fundul Icoanei mănăst. . . . 60 cor (eloc. în Economul în Cluș)
 - V. Pentru Inst. surdo-muților în Cluș 6 cor.
 - VI. Pentru arșii din Fizeșiu 10 cor.
- în suma 140 cor.

Și apoi ne-am reîntors cu toții la ale noastre, plini de convicțiunea, că vitregimea timpurilor n'a putut estirpa evlavia din inimile credincioșilor și că afund gravată e în pepturile lor credința neștrămutată în învêțătura Dnui Christos și în alipirea de scaunul Romei, care ne reamintesc de originea noastră romană.

Peregrinul.

Vești bune din Bucovina. — Pactul încheiat de frații bucovineni cu bar. Bourguignon, începe deja a fi părășit. Era de prevêdut încă de pe atunci, că totul nu e de cât o tragere pe sfôră a Românilor. Guvernatorul nu avea alt ceva de gând, de cât să astupe gurile deputaților români din Reichsrath, cari strigaș în potriua ilegalităților comise de el față de elementul românesc și pentru spriginirea Rutenilor. Încetarea luptei conduse atunci cu atâta bărbăție de „Patria“, noi cești de aci am privit-o ca o retragere lașe de pe câmpul de luptă, și celea câte va promisiuni, pe cari le pomenia dep. Ciun-

tuleac, se vedeau cât de colo, că-s numai nisce vorbe gole.

De la închierarea acestui pact și până azi, frații din Bucovina s'au deșteptat din lănceșala, de care au fost stăpâniți, și acum putem înregistra din noș o veste îmbucurătoare.

Mai mulți bărbați de încredere ai românilor din Bucovina, au format un noș partid politic, sub numirea de partidul popular național și cu scopul să lupte pentru dobândirea drepturilor poporului român din Bucovina pe toate terenele vieții publice. De organ de publicitate și-au ales „Deșteptarea“ singura foie româneșă, care din acest prilej va apăre de aci înainte de două ori pe săptămână. Guvernul atât de binevoitor a dlui Bourguignon a și început a-și arăta dragostea pentru această formațiune politică. „Deșteptarea“ e mereu confiscată, aproape în toți articlii săi.

Sintem veseli de această hotărîre a fraților din Bucovina și dorim ca lupta începută să o ducă cu deplin curaj până în sfârșit.

Magiarii la Paris. — În ziarul „Ujság“ din Cluș, dl Ioan Scurtu publică o lungă scrisóre despre fiascul tinerimeii magiare la congresul studenților ținut la Paris. Cum dl Scurtu a fost reprezentantul studențimeii noastre la acel congres, e în poziția de a cunoșce mai bine lucrurile și se vede, că redacția de la „Ujság“ doria și ea să se facă o dată lumină în acesta chestie, despre care studenții trimiși cu banii guvernului, au spus minuni. Dl Scurtu înșiră pe rând toate înfrângerile suferite de magiarii, ceea ce se înțelege a pricinuit mare zarnă printre tinerimea patriotică. Doi din tinerii magiarii pomeniți în această scrisóre răspund, dar scurt și conglăsuind în a cere întervenirea forței publice și a ministrului.

Slabă dovadă contrară! Dar de alt cum tot cam așa se lămuresce adevêrul în această fericită patrie!

Feuilleton.

O nouă reuniune.

— *palavre.* —

De ce nu?

Azi ori unde se ține ceva adunare de dai Dómne, preste tot locul se face cât de cât vorbă de reuniuni și tovărășii noue.

De ce n'am începe și noi să formăm o reuniune nouă?

* * *

E foarte adevêrat, că nici o dată nu e mai greu să fii redactor, de cât vara, în așa numitul sezon al crastaveților acri. Atunci, toți te părășesc și colaboratori și idei. Colaboratorii prefer să se scalde în undele răcorale Otlului, ori se fantaseze de ochi iubiți la umbra pădurilor, de cât să-ți scrie câte-va șire pentru foie.

Ideile, dacă mai ai și de acele, nu și-se arată să le dai bani scumpi, e prea

din cale afară cald și pe căldură nu umblă nime, nici măcar ideile. Dar din fericire sezonul acela a trecut, și a trecut bine.

Burii au avut bunul simț să nu încete răsboiul, boxerii îndemnați de aceia-și pornire fericită s'au revoltat, au luat la ochi pe bieții creștini, au făcut zarvă mare . . . și au umplut colónele foilor cu sciri sensaționale, cari se desmintiaș mâne, spre a se adeveri poimâne. În anul acesta nu o foie săptămânală, dar una de zi ai fi putut redacta și încă cu neîntrecut succes.

După sezonul crastaveților, urmază alt sezon, căruia din nefericire nu i s'a pus încă nume, dar, care merită. El formază o epocă de tranșiție, de la repaus absolut la activitate.

Nefericirea stă înse în aceea, că tranșițiile acestea tot de una is anevoioșe.

Unul nu-și află peana, care să scrie singură, altul nu-și póte aduna ideile cari s'au dedat să hoinărășcă, un al treilea n'a venit în curent încă cu mersul politiceii, și în urmă te tredeșci, că tot tu trebuie să scrii și mai departe, pretiniți tei nu-ți dai nici un ajutor.

Ce se faci? manuscris nu-i, idei ca în palmă, copilul de la tipografie e la spate. Și de te-ai afla măcar în Bucovina: ce frumos ar sta de alungul subliniei vorba: confiscat. Ei, s'a confiscat „foia“ și pace, n'are să-ți facă nime imputări. Așa înse . . . e criză. Dar, se scie că crizele nu plac. Ómenii s'ar mântui de ele. Să ne mântuim, dar cum?

A! idea mântuitoare e sosită!

Óre n'ar fi bine să încep o reuniune nouă? — zic unui prietin, care mă compătimește, că n'am material pentru foia.

— O reuniune nouă? cum nu! nouă-țiile deșteptă tot de una curiositatea și dacă ai deșteptat curioșitate ai făcut primul paș și încă norocos.

Am ascultat de prietin, am apucat peana și am pus pe hârtie titlul acestor șire: *O nouă reuniune*. Am cetit o dată acestea trei vorbe și apoi am adaus cu litere mici nepretențioșul: *palavre*. Cine scie ce va eși și din asta și dacă ai cam sfeclit-o, vorba aceasta te scapă: dar, bine frate, nu vești că-s numai nesce palavre! și e bine érá-și!

* * *

Revistă politică.

Austria. În vreme ce toți bărbații politici folosesc vacanțele spre a se recrea și spre a aduna forțe nouă guvernul Körber umblă în toate părțile și și sfarmă capul, cum ar putea aranja un modus vivendi în vederea convocării corpurilor legiuitoare. Tot ce a întreprins până acum l-a convins și mai mult, că viitoarea legislatură va fi tot așa de sgomotosă ca și cea trecută. De aceea se spune, că va propune Maiestății Sale ultimul mijloc: disolvarea Reichsrathului și încuviințarea de alegeri nouă. În chipul acesta speră să potă face ceva, alt cum nu-i rămâne alt ceva, de cât să plece pe urmele guvernele anterioare. Într'un ast fel de cas, mai multe șanse de reușită ar avea principele Liechtenstein, membru al partidului clerical conservator, căruia îi va succede, chiar și fără disolvarea parlamentului să facă o apropiere între partidul poporal catolic și antisemiți, având pe partea sa sprijinul deputaților naționali.

România. Conflictul romano-bulgar ține și acum în agitațiune tot mai febrilă întregă opiniunea publică din România. Instrucția se continuă cu mult zel și zi de zi ies la iveală lucruri de o deosebită importanță. Așa între altele s'a aflat o scrisoare a lui Sarafoff președintele comitetului revoluționar din Sofia, prin care îndeamnă pe un bulgar din Bucuresci să asasineze pe regele Carol, prin ce s'ar nasce complicațiuni și s'ar putea apoi ușor anexa Macedonia. Scrisoarea asta împreună cu multe alte hărți compromițătoare pentru înalte personaje bulgare, se păstrează cu mare grijă. S'a luat copii spre a fi arătate împăratului-rege Francisc Iosif și Wilhelm. În urma acestora judecătorul Florescu a dat ordin pentru arestarea lui Sarafoff, ér ministrul de externe al Bulgariei a făcut o nouă declarație dlui Mișu, agentul României la Sofia, ca guvernul princiar este decis

a începe urmărirea în contra membrilor comitetului revoluționar, pe baza ordonanței judecătorului de instrucție și a hărților găsite.

Acosta declarație însemnă o nouă umilire a guvernului bulgar și se aduce în legătură cu un comunicat semioficios, după care atât guvernul Rusiei, cât și ministrul de externe austro-ungar ar fi împărțat guvernului bulgar, că nu vor tolera să se nască complicațiuni în Balcani și de aceea îndemnă guvernul princiar să se grăbescă a da României cea mai completă satisfacție.

În Sofia lucrurile stau cu totul altcum. Prințul Ferdinand se teme să vie acasă, guvernul e neputincios și comitetul revoluționar își face neconturbat daraverile. Și chiar în același timp cu nota dlui Nacievici se vestesce din Sofia, că comitetul a ținut o ședință în care luându-se spre cunoștință nota acosta, Sarafoff a asigurat pe cei de față, că din tot lucrul acesta nu se va alege nimic. De aceea guvernul României va cere nouă garanții că justiția își va îndeplini chemarea. Agentul român a fost încredințat să vegheze de aproape mersul justiției bulgare.

Ca ceva semnificativ se vestesce de la Bucuresci, că trimisul bulgar s'a plâns contra celui turcesc, care ostentativ se pörtă cu dușmănie contra lui, și a cerut să i se esopereze rechemarea.

China. După ce trupele aliate au eliberat pe trimișii lor din Peking, era de prevădut, că puterile vor începe a părăsi scopul comun și a lucra fie care în propriul ei interes.

Japania și Englitera au ocupat fie care câte un port, ce-l credea de mai potrivit intereselor lor. Celelalte puteri au rămas surprinse de acest fapt și de abia trezite din prima surprindere Rusia le-a pricinuit una și mai mare. Ea propune adecă: retragerea armatelor din Peching spre a face posibilă reintorcerea împărătesei și a curții domnitore și începerea tractativilor de pace.

Germania mai ales a primit cu un vedit resens propunerea Rusiei. După discursurile răsbunătoare ale împăratului Wilhelm, propunerea cade ca un trăsmit din sênin.

Până acum numai Franța s'a declarat pe partea Rusiei, și ea încă numai din motivul, că e aliată ei, încolo propunerea acosta chiar așa a surprins-o și pe ea ca și pe celelalte puteri. Celelalte guverne nu s'a declarat încă, cu toate așteptă să audă declarația Germaniei, ca mai aprópe interesată în China, prin asasinarea ambasadorului Ketteler. Se pare, că Rusia va fi nevoită să-și revadă încă o dată propunerea, de vreme ce așa cum a făcut-o în loc să aducă pace, va da ansă la neînțelegeri.

Chiar și în Peching se consideră totul ca un act de lașitate, acum când Boxerii continuă a umplea de griji pe Europei prin turburările din Șanghai.

Se comentază mult faptul, că chiar în acest timp Țarul a decorat pe președintele Loubet cu ordul sf. Andrei însoțit de o scrisoare autografă, în care se spune că alianța franco-rusă e mai puternică acum ca ori când altă dată și se dă espresiune speranței, că Franța va lucra tot de una în bună înțelegere cu Rusia. Din partea sa țarul asigură națiunea franceză de simpatiile sale și ale țarevnei.

Scrisoarea acosta a contribuit mai mult ca ori ce, ca Franța să accepteze propozițiile aliatei sale și să le declare ca rezultatul programului hotărît în comun de cabinetele din St. Petersburg și Paris.

Mult ne temem, că puterile pornite în China spre a face pace, vor conturba chiar și subredă pace din Europa, susținută de alt cum cu atâtea sfortări.

Transvaal. O luptă hotărîtore a avut loc la Belfast. Buri fiind alungați generalul Roberts a publicat o proclamație prin care declară că a anexat republica transvaaliană la marele imperiu britanic. Ast fel acum în sudul Africei nu mai există nici republica Orangelui nici cea din Transvaal. Războiul înse nu va fi terminat. Buri se retrag tot spre mează-nópte și ocupă poziții aprópe inespugnabile și de acolo vor nelinisci și mai departe pe Englezi, cărora războiul acesta le-a costat enorme sume de bani.

După cum se și anunță deja generalul Buller a avut o ciocnire cu gener. Botha, care a ținut totă ziua. Armata engleză a scăpat numai cu sosirea nopții lăsând printre stânci o mulțime de răniți. De altă parte chiar Roberts raportază, că în jurul Johannesburgului au apărut mai multe cete de buri comandate de generalul De Wett, despre care nu de mult se scornise că a fost alungat în Oranj și că a murit.

Se vede dar, că luptele acesta de guerilla vor continua și mai departe a nelinisci pe englezi, pricinuindu-le mari pierderi.

Așa dar o nouă reuniune. O ghiciți? Nu cred, deși dacă va-ți roti privirea în jur de voi, ați afla îndată scopul acestei reuniuni.

Uitați, acesta strănută întruna, celalalt tușesce, al treilea de abia spune o vorbă, al patrulea mereu își . . . dar nu ne împórtă ce face al patrulea, destul că cu toții suferim de guturai.

A! așadar o reuniune în potriiva guturaiului.

Scii, că esci caraghios!

Dar nici vorbă: eu vreau o reuniune *contra salutatului cu pălăria*. Da, da! contra sa-lu-ta-tu-lui prin ri-di-ca-rea pă-lă-rii. Uite toți prietini! acestia au căpătat guturaii salutând prin ridicarea pălăriei. Și de ce lipsă? Par că n'al putea tot așa de bine să-ți ridici numai degetele și să spuți din gură salutul trebuincios.

E și prost obiceiul. Cel mai mulți cari își ridică pălăria nu spun o singură vorbă. Ce vor fi gândit în inima lor n'am plăcere să scii.

Să facem deci o reuniune a acelora, cari salută fără de ași ridica pălăria.

Idea nu e nouă. Acum când simtem cel mai mulți răciți, am crezut, că nu e rău să o ventilez din nou.

Dacă vreți sint gata și statutele, vi le pot spune:

§. 1. Toți membrii reuniunii se obligă a nu mai saluta prin ridicarea pălăriei, ci numai prin ridicarea degetelor, de asemenea nici nu așteptă să fie salutați în alt chip.

§. 2. Cel ce vor lucra în potrivă, să se pedepsescă ca 10 fileri în favorul colectei crucierului.

Și-i gata! Nu trebuie președinte, un secretar, cassar, nu nimic. Un singur lucru. Am ruga direcția casei centrale să facă la stradă o apertură, cum e la postă bună oră, în care toți cei ce vor lucra în potriiva acestor statute să și potă arunca pedepsa.

Ce bine ar fi! Cilindrul cutărui nu ar mai fi scos din formă. Pălăria sistem bur a celuiialt va fi tot așa de frumoasă, nici o urmă de murdărie n'ar mai fi pe marginile pălăriei celuiialt, toate ar fi în cea mai bună ordine. N'ar mai fi guturai și batistele noastre și-ar păstra curățenia frumoasă și albă. Și . . . colonele subliniei sint pline, „foița“ e gata și eu scăpat de încureătură.

Belgiu. Bătrânul rege a Belgiului are de gând să abdică de tron în favorul contelui de Flandra, care încă va abdică apoi și tronul va reveni fiului său prințul Albert. Săturat de necasurile ce i-au pricinuit domnia, regele s'ar retrage în o vilă ce chiar acum și-o zidesce, ér o mare parte a anului ar călători pe mare.

Turcia. Zilele acestea Sultanul și-a serbat aniversara a 25-a a suirei sale pe tron. Misiunile extraordinare pe cari aprópe fie care stat le-a trimis la Constantinopol, scrisorile autografe ori telegrammele domnitorilor trimise din acest prilej, au întărit tot mai mult convicția, că a trecut timpul, când împărțirea imperiului turcesc se considera ca cestiune de timp. Față cu unele state atât de neputincioase din peninsula balcanică, susținerea Turciei e o necesitate.

Cum spun ziarele de dincolo ministrului Marghiloman și suitei sale i-s'a făcut una din cele mai strălucite primiri. Cu această ocazie dsa s'a convins de viile simpatii ce România are în Stambul, și pe care toți ómenii politici ai Turciei o arată regatului vecin în conflictul bulgăresc. Se asigură, că o strălucită satisfacție se va da României; mai mult încă se vorbește chiar de o convenție militară româno-turcă.

Corespondințe.

După serbări.

Alba Iulia 4 Sept. n.

Stăm și acum sub impresiunea serbarilor mărețe sevârșite aci întru amintirea sf. Uniri. Și multă vreme viú va rămâne în mintile noastre tabloul înălțator de inimă, care ne pune înaintea ochilor pe Mitropolitul Victor călcând pe drumul de flori spre sfânta Mănăstire a Bělgradului, unde zac osemintele înaintașului său Atanasie, întâiul Mitropolit unit. Multă vreme zidurile micii bisericiute vor păstra cu sfințenie glasurile de rugăciune ce s'au înălțat la tronul vecinicului Dumnezeu, pentru mântuirea noastră, pentru ca dragostea, pacea și unirea să-și afe statornic sălaş în mijlocul nostru. Multă vreme ne vom simți pătrunși de un sfânt fior, aducându-ne a minte de acele multe mií de ómeni, cari au alergat aci, spre a dovedi alipirea lor cătră sf. biserică și dragostea cătră ilustrul cap al bisericii noastre.

Special pentru noi românii din Alba Iulia manifestatia făcută Esc. Sale Mitropolitului Victor, deși aprópe spontană, totuși are o netăgăduită însemnătate.

A mers vestea, că doră nicăiri nu trăiesc mai despărechiați Românii, ca tocmai aci, unde mai ales ar trebui să fie uniți și tari, spre a se apăra în potriva puhoiului cutropitor a străinilor. Avem patru parochii, școli confesionale, institut de credit, câte va prăvălii românesce, dar lipsese cimentul, care să ne adune spre o țintă și scop comun, lucrăm fie care în cătrău ne trage capul și ast fel saú nu prosperăm de loc, saú tare încet.

La serbările din 28 Aug. o parte a inteligenței române ne-am trezit de o dată solidari, lucrând împreună cu îndoite puteri. Și toți cei cu inimă curată ne-am înveselit.

Meritul revine tinérului doctor *Alesandru Fodor*, care mai mult, ca ori cine a luptat din răspuțeri, ca să dispară dintre noi neînțelegerea și ca pace să se facă.

Sintem veseli de acest început mult promițtor și dorim din inimă, ca această lucrare bună să nu se opréscă aci, ci să mérégă mai de parte, spre onórea noastră. E vremea să ne dăm bine samă, de poziția ce ocupăm și să ne grăbim a ne întinde cu dragoste mâna la o frățescă și unitară lucrare.

Deie Dumnezeú ca prezența Mitropolitului Victor și prețioasele sale cuvinte, să ne fie de un indemn la unire și dragoste și munca drului Fodor să ajungă cât mai curénd la dorita țintă.

De închiere adaug, că Sp. Dnă *Victoria Dr Erdélyi* din Orăștie a adus și depus pe mormântul Mitropolitului Atanasie o preafrumosă cunună de roze, care cu ocaziunea serbarilor a atras atenția tuturor. Felicităm pe Dna Erdélyi de acest act de pie adncere aminte.

— grad.

De pe sate.

— 5 Sept. n.

Ori de câte ori e vorba să se facă ceva pentru poporul țeran, tot de una aceea cari mai întâiú chemați sînt să deie mână de ajutor, sînt preoții și învățătorii.

Prin nemijlocita atingere în care trăiesc acești doi factori cu poporul de la sate, au cea mai mare posibilitate de a infiltra în ei sentimente bune și folositoare, regule de viață, dragostea de biserică și neam.

Durere înse, că în această lucrare mai adese ori se găsesce indiviđi ignoranți, cari le pun bețe în róte, le zădărnicesc ori ce activitate și mai mult încă, strică cu rentatea lor, tot aceea ce preotul și învățătorul cu muncă plină de ostenelă, țin să facă. Ómenii aceștia sînt mai răi, ca ori ce. Cu ei nu poți discuta, nu le poți dovedi soliditatea principiilor tale căci n'au inteligența necesară ca să te pricépa.

Din nefericire și în comuna Velț se află un ast fel de individ, care sub titlu că ocupă o funcție în aceea comună, cércă să-și valideze tot de una vederile sale, fie acele ori cât de perverse. Zădarnice sînt toate ostenelele harnicului preot din aceea comună, notarul Moldovan indeamnă poporul să nu-l asculte, și din potrivă îl silește la tot felul de lucruri contrare învățăturilor creștinesce. Față cu ast fel de indiviđi n'ai cui să te plângi, ei sînt susținuți de cei mai mari, pentru că lucrarea lor duce la ruina și nimicirea poporului și asta e un ideal al dușmanilor nostri.

Am adus acest cas trist numaí spre a dovedi, că dacă noi cei de la sate nu putem lucra pentru deșteptarea poporului și afară de biserică și școala, adese nu indolența noastră e pricină, ci aceste fapturi pe cari Dumnezeú, par'că inadins le trimite asupra capului nostru.

Și eu cred, că dacă așa necasuri avem noi, cu ómenii nostri, cât de mult vor trebui să lupte alții cu străini!

Tirnéveanul.

Avis.

P. T. Domniú cari voesc să asiste la serbările, ce se vor aranja în Blaș. din incidentul iubileului ducentenar al Sf. Uniri. binevoiescă a se adresa în cauza cartirului Mon. *Aron Papiú*, asesor consit. cel mult până la 15 Sept. n.

Comitetul aranjator.

Convocare.

Subscriși, din încredințarea colegilor nostri, convocăm pe toți foștii conșcolari cari au făcut evocam pe de maturitate la gimnasiul din Blaș în anul 1888, la o întâlnire frățescă aici în Blaș pe 18 Septembrie n. 1900.

Reamintind tuturor colegilor nostri devisa drapelului sub care ne-am grupat înainte cu 12 ani, devisa care sună:

„Prin școlă la lumină.

Prin lumină la unire

Prin unire la tãrie și mãrire“

Îi rugăm pe toți conform legãturi noastre de atunci, să nu întrelase acest bun prilej de întâlnire pentru a renoi vechile legãturi de prietenie, a ne da samă de ce am făcut până acum și a ne înțelege cum am putea în acest an iubilar să realizăm măcar o pãrticică din devisa program — ce ne-am ales înainte cu 12 ani.

Blaș, 1 Septembrie n. 1900.

Dr George I. Anca,
medic.

Iuniú B. Micu,
ofic. consistorial.

Dr Elie Dăianu,
profesor.

Corneliú Teaha,
adm. protopopes.

Nr. 556—1900.

Concours.

Pentru ocuparea unui post de învățator pentru lucrul de mână la școala civilă de fete a Asociațiunii se publică concurs.

Doritórele de a ocupa acest post au să prezente urmátórele documente:

a) atestat de botez;
b) document despre cualificațiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de învățator la școalele civile;
c) o arãtare despre studiile pregãtitoare și despre ocupațiunea de până acum;
d) un atestat despre cunoscința în teorie și în praxă a lucrului de mână femeiesc;

e) să dovedescă, că vorbește bine românesce și unguresce, eventual și nemțesce.

Vor fi preferite acele concurete, cari au cualificație din óre care categorie de studii, indeosebi din grupul limbilor.

Învătátórea suplentă primesce o remunerație anuală de 600 coróne, solvită în rate lunare anticipative, și întregă întreținerea în internat.

Învătátórea angajată va avea să deie directórei mână de ajutor la agendele internatului. Postul este de a se ocupa cu 1 Octóbre a. c.

Concursurile sînt a se înainta până la 20 Septembrie a. c.

Din ședința comitetului central al Asociațiunii, ținută în Sibiu la 3 Sept. 1900.

Dr II. Pușcariú
Vicepreșed.

Dr Beu
secr. II.

NOUTĂȚI.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Bunul credincios: *Dumitru Giurgiu* cu soția sa *Opriza* în semn de omagiu către s. biserică și din fericita ocaziune a jubileului de 200 ani a unirei cu biserica Romei și a anului celui sfânt, au dăruit bisericii noastre o sfântă Evanghelie frumos ornamentată și solid compactată în preț de 200 cor. Pentru această faptă marinimă în numele curatoratului aduc donatorilor căldurosele mele mulțumite, rugând pe prea bunul Dumnezeu să se îndelungască firul vieții cu zile fericite. În legătură cu acesta se aduce laudă și mulțumită și Domnului I. Domșa compactor de cărți în Blaș pentru silința arătată în compactarea acestei sf. Evanghelie lucrată cu multă sîrguință și iscusință. Valea Dêlșii, tractul protopopesc al Ulpiet-Traiane, diecesa Lugoșului. *Michail Pop* preot gr. cat.

Din arohidiecesă. *Vasile Urzică* preot nou ordonat a fost dispus admin. parochial în Blășel, distr. Mediaș. — *Valer Bus* în Tăgșor, distr. Cătina. — *Basil Murășan* în Hășmaș, distr. Indol și *Traian Hădărean* în V. Cămăraș, distr. Coșocna.

Sciri personale. Dl preposit *Ioan M. Moldovan* a plecat Mercuri sara la Băile-Herculane, spre a conduce adunarea generală a Asociațiunii.

Sfințire de biserică. Dumineca trecută s'a binecuvîntat frumoasa biserică din Cășeiu, diecesa Gherlei, care a costat aproape 15000 fl. Actul binecuvîntării l-a sevirșit delegatul episcopesc, canonicul *Ioan Georgiu*, asistat de protopopul tractual *Ioan Goron* și prof. *Dr. Ales. Ghețe*. Biserica este pompoasă și meritul ridicării ei revine zelosului preot *Ilie Centea* și harnicului popor din Cășeiu, care n'au cruțat nimic spre a edifica un vrednic locaș lui Dumnezeu. A fost de față multă lume de pe valea Someșului.

Aniversarea morții lui Vasile Alesandri. Marți la 4. crt. s'au împlinit 10 ani de la morțea dulcelui poet de la Mircesel, a lui Vas. Alesandri. Din acest prilej dl Vulcan redactorul „Familii” din Orade, a avut fericita ideea de a consacra un număr întreg memorii nemuritorului poet, publicând pe lângă portretul lui, mai multe scrisori inedite, și articlii referitori la activitatea-i literară.

Asociațiunea la Băile-Herculane. Programul adunării generale și al festivităților organizate de Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român la 9 și 10 Septembrie n. este următorul: 1. Duminecă la orele 11 dimineața se va oficia un serviciu divin cu chemarea Duhului Sfânt la biserica gr. ort. din Băile-Herculane, după care va urma deschiderea adunării. 2. După amiază, la ora 3, se vor citi diferite disertațiuni, în sala teatrului, de către d. dr. Vuia și d. Patriciu Drăgălina, profesor. Subiectul acestor disertații va fi privitor la istoria băilor Herculane, și la istoria Bănatului. După această lectură, vor avea loc în grădina Maierhof jocuri populare la care vor participa mulți de țărani din Bănat. Un comitet de dămine va premia costumele cele mai frumoase, și se vor dăruia participanților țărani 1000 scrieri populare. 3. Sara, la 9 ore, se va da în sala de cură un concert de admirabil cor din Lugoș, condus de maestrul Vidu ajutat de domnișorele Virginia Gall și Dora Vuia. La acest concert își va da concursul și muzica regimentului 33 din Arad. 4. Lună la 10 ore dimineața va fi ultima ședință a Asociațiunii; la 2 ore se va da un banchet, iar sara la 9 ore, un bal splendid în folosul Asociațiunii. Marți se vor face excursiuni cu vaporul pe Dunăre, de la Orșova în sus până la Cazane, și în jos până la Turnu-Severin. Excursioniștii vor rămănea noaptea în Severin.

Hymen. *Niculae Racovițan* cleric abs. anunță căsătoria sa cu doșora *Anuța Blașii*, ce se va ține la 16 Sept. n. în biserica gr. cat. din Șeușa sęc.

Concertul italian din 1 Sept. n. aranjat de dl și dna Albertoni a întrecut toate așteptările. Dna Albertoni cu vocea sa sonoră, clară, plină și cu un registru estins, atât în Raconto din Cavalleria Rusticana, cât și în Serenata de Milleli, a scit să ne arete adevărata artă a muzicii italiene. Dsa a fost rechemată după fie care bucată și la aclamările publicului a cântat piese a fără de program. Sign. Albertoni ca pianist și componist ne-a dovedit o dexteritate de un muzician rumeget. Nu mai puțin a plăcut dl Vancea Ioan ca declamator. Acest concert a avut un venit curat de 140 cor. cari s'au depus la Patria în favorul regulării stradei celei noue. Au suprasolvit cu acest prilej Rev. Dr. Hossu cor. 240, dl Simonffy A. cor. 2. dl G. Vancea 80 fl. și dl Emil Sabo 40 fl. Ținem să mulțumim și noi dlui și dnei Albertoni, cari prin acest concert ne-au procurat nu numai câte va momente de deliciu, ci au realizat și un venit în favorul orașului nostru. Fie ca preținderea Dlor să fie împlinită cu dragostea și simpatia ce au aflat-o la noi!

Convenire colegială. Subscriiți prin acesta ne luăm libertate a conchema *convenirea colegială*, ce va avea loc la 17 Septembrie st. n. a. c. în Blaș. — la care convenire sint rugați a participa — conform votului dat — toți învățătorii, cari în anul școl. 1895/6 au absolvat cursul pedagogic la institutul preparandial gr. cat. din Blaș. N. B. Duminecă în 16 Sept. la 6 ore p. m. constătuire prealabilă. *Teodor Stoia* inv. dir. în Vestem. *Ioan Pampu* inv. prim. în A.-Iulia.

Ciuma. Grozavul flagel s'a încuibat în orașul Glaskow din Irlanda și amenință, ca de acolo să se lătească în Europa. Spania care are mai mult de a face cu acest oraș a dispus carantină pe toate năile ce vin din portul de la Glaskow. Numărul bolnavilor tratați în spital este de 13 acel a casurilor suspecte de 103.

Înscrierile la gimnasiul nostru s'au încheiat cu următorul rezultat: au fost primiți în cl. I. 68., cl. II. 68., cl. III. 68., cl. IV. 48., cl. V. 56., cl. VI. 66., cl. VII. 51., cl. VIII. 38., în total 463. elevi, cu 7. mai puțin ca în an. tr. de și clasele paralele acum sint cassate.

Grôznio incendiū. În 22 August a. c. la 5 ore d. a. escându-se un foc în comuna noastră, din pricina unor prunci rău crescuți, și ajutat fiind focul de un vînt puternic, a prefăcut în cenuse 75 de edificii economice și 44 de locuințe, peste tot 119 edificii. E cu atât mai dureros, căci chiar în timpul acesta și-au fost adunat economii toate cele trebuincioase peste an, ma nice nu apucaseră să îmblătescă, și asigurați numai 16 proprietari au fost. Trebuie să verse omul lacrimi vădînd 55 de familii, la cari le-au ars tot, cu 6—7 copii stînd goli și flămîndi pe sub pomii pârliți de prin grădini. E drept că s'au aflat numai de cît inimi nobile, cari momentan au sărit în ajutorul nenorociților, pe cum: marele proprietar din Gelmaru Berivai János, dl notar din Jibot Fridman Livius și comunele învecinate, trimetînd pîne și bani spre a fi împărțiți la nenorociți. În numele cărora le exprim mulțumită și pe această cale, până se va face o socotă generală. Acest ajutoriu deși însemnat totuși a fost puțin pentru atîta nenorociți. Subscrișul din aceste cauze în numele nenorociților vin a mă ruga de Prea Onorata Redacțiune să binevoască a publica un „apel” către toți creștinii binevoitori, să contribuie cu filerul lor în favorul sus numiților nenorociți. Contribuirile marinimose rog să se trimită la adresa „Comitetul de caritate” în Vaidei u. p. Szászváros. *Iosif Popoviciu* preot gr. cat.

Episcopii române gr. ort. „Magyar-ország” de azi publică o telegramă din Sibiu de cuprinsul, că consistoriul mitropolitan a hotărît să propună congresului bisericesc înființarea alor trei Episcopate noue în Ardeal și părțile ungurene.

Întreprindere laudabilă. Dl *Vas. C. Osvada* a aranjat la Sibiu o agenție comercială. Scopul principal al acestei agenții e să împletinească poporul cu afacerile de negoț și industrie, să câștige noue isvóre de venit pentru țărani, dar mai ales să răspîndescă cusăturile și portul românesc. Felicităm pe dl Osvada, de acest început vrednic de totă lauda și dorim ca munca să fie încasată cu deplin succes.

Dare de samă și mulțumită publică. Venitul petrecerii aranjate în favorul școlii din Șinea a fost de 24 floreni și 18 cr. v. a. Suprasolviri și oferte marinimose am primit de la următorii P. T. Domni: Iuliu Dombradi pretor Șercaia 40 cr., Vitályos Schnell comerciant Șercaia 1 fl., George Herseni student absolut Hêraeni 40 cr., Ioan Fêtu inv. Comana inf. 40 cr., Ioan Gavrilă vice notar Hêraeni 40 cr., Rôsner Mihály veterinar Șercaia 40 cr., Simsi Lazar comerciant Șinea veche 50 cr., Tămaș Pop cancelist not. Comana inf. 40 cr., Sabin Grădină comerciant Făgăraș 40 cr., Dimitrie Bărbat preot Șercaia 20 cr., George Bărbat inv. pens. Șercaia 10 cr., Iosif Popa meseriaș Șinea veche 20 cr. Primescă toți acești marinimosi domni și pe calea acesta, sincera mulțumită. Șinea veche 24 August 1900. Pentru comitetul aranjator *Ion Pop* inv. dirig. cassar.

Mulțumită publică. Cu ocaziunea petrecerii de vară aranjată de inteligența română din Benic la 12 Aug. st. n. a. c. ca din venitul aceleia să se pună baza la un fond. pentru cumpărarea unui clopot mare la sfînta biserică gr. cat., au binevoit a ne onora cu suprasolviri următorii st. domni: Greg. Sêrb preot Teuș 2 cor., Iac. Muntean inv., Gavrilă Rațiș propr., I. Duma propr. câte 1 cor., Ștefan Pop stud. 30 fl., A. Pataki inv. Mihail 2 cor., Valeriu Dăian not., F. Boțan preot Bărbant, Enea Barb propr. Cricău câte 1 cor., Virg. Stanciu cleric Straja 20 fl., Ang. Marcu cleric abs. Dumitra 20 fl., Eug. Pêcurar cleric 40 fl., Nic. Berghian cleric, Aur. Pêcurar stud., Nic. Frățilă inv. câte 20 fl., A. I. Pêcurar stud. 19 fl. din Tîr, Isidor Raica preot Galda sup., Patriciu Marcu preot Têu câte 2 cor., V. Medieșan propr. Buc. grănôsă. S. Andreiu subnot. Sântimbru câte 1 cor., D. Chirilă, S. Chirilă câte 4 cor. din Lacrăm, Midu Truța Sancel 1 cor., Sim. Marcu preot 40 fl., Dion. Dances inv. 30 fl. din Gârbova inf., N. Moldovan contab. 60 fl., Ioan Bota propr., Ioan Rusan propr. câte 1 cor., Petru Nicoră 2 cor. din Alba Iulia, I. Repede morar 40 fl. din Mesentea, Reinbold Olivér 10 cor., Atila Sereș 5 cor., Teofil Frâncu, Hathazy Ferencz, A. Mastiel, Rem Cristea jude, Amos Frâncu preot, Aron Bêțecu not. cerc., Nic. Bêțecu inv., Petru Pasen, G. Spătacean inv. câte 2 cor., Ioan Bêțecu cleric, I. Stan, Laur. Frâncu, D. Truța și Klein Mor câte 1 coronă toți din Benic, cărora și pe această cale li se exprimă căldurosă mulțumită. În numele comitetului *George Spătacean*. — Subscriși în numele credincioșilor gr. cat. din Ciucea ne ținem de plăcută datorință a exprima cea mai căldurosă mulțumită On. preoțimii participante la serbările jubileare de la Mănăstirea Strâmbei — în special Prea On. Domn protopop Ioan Hățegan, — pentru marinimosul ofert de 10 corone, colectat în favorul bisericii noastre. Ciucea la 6 Sept. 1900. *Iuliu Truța* adm. paroch., *Brudască Tôder* curator prim.

Necrolog. Tînerul profesor de la gimnasiul din loc Emil Sabo, a fost lovit de nemărginită durere de ași pierde pe tatăl său *Gregoriu Sabo*, paroch în Aitou, mort în 6 crt. în al 56. an al etății și 31. al preoției. — Sincere condolențe iubitelui nostru prietin!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

VII.

(Continuare.)

Privirea acésta mângâie durerea, acésta susține sufletul între schimbarea continuă a lucrurilor. Fericit este cel, ce privește lucrurile din o așa înălțime, — și se delectează să și cel puțin să mângâie în trecerea acelora. Dar pe timpul istoriei noastre triste Augustin nu s'a fost ridicat încă la o așa înălțime. De pe buzele sale numai plângerile resunau. Și-a ridicat, ce e drept, ochii spre ceri, dar L'a aflat gol; n'a vădit în el alt ceva de cât fantome, cari nu-l puteau mângâia. Ce a putut așa dar face alt ceva, de cât ca orbesc să și caute distracție și uitare în știință. Augustin a probat-o, a luat pînă în mână și a scris primul său op.

Obiectul acestui op arată, că ideile lui Augustin pe timpul acesta își luaseră o direcțiune mai înaltă, și că pasiunea sa să liniștise în cât va. El a voit să scrie un studiu despre frumos. Ce iubesc fiesce care din noi, dacă nu frumosul? Ce caută tinărul în visurile sale, cu ce se ocupă bătrânul confundat în vremile trecute? Ce cerem de la natură, de la ceri, de la mare, de la munții giganti, de la omeni, de la artă? În cătrău țintesc puterile noastre? Oare nu frumosul e centrul dorințelor noastre? Dar apoi ce e frumosul? Și Augustin din tradițiile lui Plato și Cicero, și din ideile frumoase, ce-l umpluseră sufletul, definește, descrie, desvîltă cu deamăruntul, că ce e frumosul?

Acésta carte, pe care și astăzi am ceti-o cu plăcere, de ore ce ne-ar prezenta spiritul lui Augustin în prima-i înflorire și ar arunca lumină peste inima unui tinăr de 24 ani, n'a fost cetită de nime cu atâtea căldură ca de S. Monica; și putem crede, judecând după cuvintele lui Augustin, că și cauza bucurie și mângâiere.

Nu conținea nimic ce ar fi vătămat credința mamei sale sau l'ar fi tradat de un sectar preocupat, care în anii de mai înainte s'a nisuit a ruina și în alții credința pe care el însuși o perduse. Și probabil, că frumuseța stilului, sublimitatea cugetărilor și puritatea simțemintelor au întărit presimțirea în inima de mamă adânc prevădătoare, că un spirit ca și a lui Augustin nu va pute rămâné pentru tot de una depărtat de Dumnezeu, care singur îi putea îndestuli aspirațiunea. Inse în punctul acesta nu putem face de cât numai coniecțiuni, de ore ce seclii trecuți nu ne-au păstrat acésta carte.

Acésta primă încercare a unei elocințe erumpende a dispărut, pe cum dispăre roșeța aurorii — prevestitorea răsăritului de soare — când acesta lucește în totă splendoră sa pe ceri.

A fără de cultivarea poeziei și a artelor frumoase Augustin s'a ocupat a dese ori — ba putem zice că în totă viața sa — și cu științe mai serioase, dar tot așa de frumoase, ca și cele amintite, pe cum: cu cultivarea științelor matematice, astronomice și naturale, pe cari le studia cu o pasiune îndătinată. Spre rezolvarea cestiunilor grele și-a încordat toate puterile minții sale luminate. Cu deosebire este delectat armonia dintre matematică și artele frumoase și relațiunea dintre musică și poezie. Mai târziu acésta relațiune a explicat-o foarte original și temeinic făcându-și interesante și mărindu-și studiile cu conside-

rațiuni generale scose cu deosebire din filosofie. Ast fel Augustin prin cultivarea artelor frumoase, a poeziei, astronomiei și științelor naturale s'a ridicat, de pe treptă pe treptă până la Dumnezeu, pe care l'a cunoscut după metoda spiritelor mari în fundamentul, centrul și culmea tuturor lucrurilor și în acésta privință nime nu l'a ajuns. Curiosă, inse ușor se poate explica împrejurarea, — ce aproba presimțirea mamei sale, care după cum scria în continuarei înedimțată pe fiul său la știință mai înaltă, încredințată fiind, că aceea îi va conduce la Dumnezeu — că acésta Augustin tocmai prin cultivarea științelor mai ales naturale și matematice a început a se îndoi despre adevărul Manicheismului și a simți neliniște în conștiință. Etă cum se întâmplă!

Manes — nu să scie din ce cauză — la învățăturile sale despre Dumnezeu și suflet, cari fără îndoie erau greșite, inse arătau despre destinațiunea omului, în adaus o mulțime de însemnări despre solstițiu (întorcerea soarelui) și întunecimea de soare și lună, și pe aceste pe cum toate cele alalte învățături, deși le-a scos din autori foarte vechi, le-a numit: *revelațiune divină*. Inse fiind că era neșpert în aceste științe, sistemul său greșit nu în un singur punct, conținea lucruri combătute pe basa observațiilor celor mai acurate și a descoperirilor celor mai noue a astronomilor Romani. Augustin cetind aceste lucruri într-atâtea se revoltă, în cât abia își veni în fire. Cine-l putu inspira atâtea cutezări să vorbească despre un lucru pe care nu-l cunoșce? Ce încedere poți ave în un atare om? Dacă greșese atât de tare în lucruri ce se pot controla, cum să-i crești, că spune adevărul în atari lucruri, cari trec peste miute? ¹⁾ Îndemnat pe baza acestei descoperiri la o scrutare mai profundă, în dată ce s'a ocupat mai serios cu învățăturile lui Manes vădu că acelea sînt pline de contraziceri.

A fără de acésta inima lui Augustin o mai răni și un anumit Helpidiu, care călătorind cu puțin mai înainte prin Cartagena în vorbirile sale publice, a atăcat Manicheismul desvîltand contrazicerile aceluia cu sine însuși și cu Scriptura Testamentului vechi și nou.

Acésta rană la început nici că a luat-o în samă, acum inse după esperința sa făcută de o dată o simți din nou și cădu într-o mare îndoieală. ²⁾

Trecuseră 5 ani de când Augustin s'a fost întors de la filosofia vechă păgână, care l'a servit numai de o basă nestatornică și pe care nu putea edifica ceva durabil, și etă astăzi, când pătîmese și are lipsă de un loc de repaus sigur, pe care să-și pună capul — dacă trebuie să pătîmescă pe acest pământ — de o dată, învățăturile lui Manes se întunecă dinaintea lui. El spera, că aci va afla o lumină stătornică și sigură de care avea atâtea lipsă; dar etă spiritul începe a dubita și verbele neliniștirii îi rōde inima.

Ca să spunem adevărul curat și să lămurim acel lucru secret, pe care îl numim suflet, mai adaugem că nu numai partea cea mai nobilă a naturii lui Augustin doria ferbinte adevărul, siguranța și pacea, ci acésta dorință are și un izvor mai dejositoriu și nerușinat.

Augustin se simțea bine în brațele acestei eresii comode, pentru că nu-l împedea pasiunile și doria să-l rămână credincios. Neliniștit fiind de începuturile acestei nesiguranțe, pe care nu doria a o mai mări și temându-se de recăderea în

acele îndoiești, cari l-au cauzat atâtea dureri, ceru sfat de la capii Manicheilor. Inse în zădar strimtoria cu întrebările cele mai chiare și mai esențiale pe cel ce figura ca capii și învățații sectei. — nime nu-i pot da deslușirea cerută. Pe cât erau de isteți și buni de gură în combaterea învățăturii contrare, pe atât erau de debili când trebuia să-și apere învățatura lor. Semănau — așa zice el — cu acel vînător isteț, cari își aședă cușele în jurul fântâni și ca să înșele paserile înșetate săcă și astupă cu frunză toate cele alalte isvōre. Ast fel Manicheii credeau, că au făcut destul restituând sistemele contrare.

Acésta procedură pōte succede față de spiritele simple. Mentea lui Augustin inse era cu mult mai ageră de cât să nu fi observat slăbiciunea acestei secte. — Ast fel sufletul lui începu a se neliniști și a suferi, de ore ce sētos de adevărul nemărginit, a singur corăspundătorii dorințelor sale, nu a aflat de cât supositiți deșerte. Atunci el făcu încercări noue, strimtori din nou pe Manichei, își repetă din nou întrebările, fără inse de a primi vre un răspuns, care să-l fi redat liniștea sufletescă.

Pentru ca să-l liniștescă și să-l înduplece ore cum va la răbdare, Manicheii îi anunțară, că nu peste mult va sosi un episcop de al lor cu numele, *Faust* — un bărbat foarte învățat, care pe cum spuneau ei îi va combate toate obiecțiunile, îi va respira toate îngrijirile și va reversa lumină și peste lucrurile cele mai secrete. Augustin primi cu bucurie acésta scire, pentru că nimic nu doria mai mult de cât ca să se întărescă în eresia, care nu-l împedea pasiunile și care alinându-i setea de adevăr, de căși și ani l-a căștigat o liniște aparentă, inse plăcută, de care nu s'ar fi despărțit bucurios. ¹⁾

Aceste agitațiuni interne ale lui Augustin — firesce, n'au putut rămâné neobservate de ochiul veghiătoriu al Moniceii. Cu fericire urmăria ea starea sufletescă a fiului său. Ca ori ce mamă aplicată fiind la speranță și plină de încredere în *visul* său și în cuvintele căruntului episcop, în dată ce vădu pe fiul său neliniștit și nehotărît crede, că s'a întors; ea aleră la altă învin pe un moment îngrijorarea. — Când auți inse despre venirea lui *Faust* și despre farmecul neînvin al acestui om periculos — din nou începu a tremura. Lăsând curs liber lacrimilor și retrăgându-se în cea mai sēlbatică singurătate, își duplică rugăciunile și abnegațiunile, și aștepta ca o mamă îngrijată, care simțese, că e vorbă despre viața sa și mōrtea fiului său.

În urmă sosi *Faust*; renumele îl prevenise. Îl glorifică și nu numai ca pe un orator strălucit, ci și ca pe un de căctier nobil și frumos, care se sacrifică adevărului propoveduit de el. Își părăsi pe tatăl său, mamă-sa, soție, copii și patrie spre a-și dedica viața operei grele a apostolatului. Desprețuind tesaurii se îndestuli cu pâinea de toate zilele și nu se îngrijia de ziua de mâine; era sērman, blând și iubitor de pace; avea o inimă curată și un spirit înălțat și nobil; se simțea fericit, că pōte suferi și muri pentru dreptate. ²⁾ Cel puțin așa vorbea despre el; de și în urmă se vădu, că nu-l tocmai așa. Fiind inse că atunci nu scia, renumele duplu, de orator și om virtuos adună o mulțime de ascultători în jurul amvonului lui *Faust*.

Augustin, care apăru între cei dintâii, fu răpit. Istetiunea și violența spiritului lui *Faust*, întorseturile norocose pe cari le

¹⁾ Confess. lib. V. cap. 7. De utilitate credendū c. III.

²⁾ August. In Faustum lib. I. c. I. și lib. X. c. V. Confess. lib. V. 3 și 7.

¹⁾ Confess. lib. V. cap. 5.

²⁾ Confess. lib. V. cap. 11.

folosia, ținuta modestă și măreță și frumuseța limbii, îl fărmecară. „Mă desfătam împreună cu mulți alții în vorbirea lui, ba îl lăudam mai mult de cât alții și-l glorificam.“¹⁾

Nici chiar mai târziu, când a auzit vorbirea frumoasă curată și modulătoare a sfântului Ambrosiu, nu a putut uita pe Faust. „Mă desfăta vorbirea atrăgătoare a lui Ambrosiu, care de și era mai instructivă totuși nu era așa atrăgătoare și recreatoare ca a lui Faust.“²⁾

Pericolul era amenințătoriu, din necire înse Monica îl preveni prin rugăciuni. După prima impresie orbitoare, care însoțese tot de una ori ce vorbire oratorică, Augustin începu a medita și a scruta. Prima lui observare era, că Faust nu învăța nimic nou. „Am ascultat un om elocuent și plăcut, care flecăriă aceleași povești îndatinate; și le spunea cu un farmec mult mai mare de cât toți cei alaiți soți ai săi. Inse ce-ți folosese la stempărarea setei întinderea grațioasă a unui pocal pretios, dar gol?“³⁾

Vorbirea lui Faust era cu mult mai strălucită de cât a celor alaiți manichei, inse nu era cu nimic mai întemeiată. El manna cu îndemănare cestiunile cele mai grele, inse nici el nu le deslega mai bine, și când geniul agitat și striutorat de o mare neliniștire vedea, că Faust ori de câte ori ajunge la acele întrebări, cari torturau sufletul lui — cu oratorie sau încunjură cu istețime întrebările sau răspundea cu frase голе — atunci abia își putea învinge iritațiunea și nerăbdarea. Voia să intrerumpă pe orator, ca să clarifice problema cea grea și să dea un răspuns precis, care chiar fără de frumuseță de limbă și fără farmec să pună capăt îndoielilor, ce-l cuprindeau. Fiind inse că și atunci ca și acum nu era lertat a conturba prin obiecțiuni predrările publice, Augustin ruga pe amicii săi să-i mijlocéscă o convorbire privată cu Faust.

(Va urma.)

Din practica vieții pastorale.

— reflexiuni. —

(Fine.)

Și mai bine ne putem curăți corpul de materiile infecțioase cari eventual s'ar fi arătat pe suprafața corpului, dacă spălăm, după spălatul cu săpun, mâinile și fața cu spirt și apoi érá cu apă.

Preotul să nu fie nici o dată cu frica în sin, de ore ce, el ca om dezvoltat e mai puțin inclinat spre inficiare, deci se nu să feréscă de morbos ca acela să pótă observa frica preotului, de ore ce va face impresiune foarte rea asupra morbosului.

Numai în cas dacă preotul însuși e morbos atunci să aibă mai multă grijă și să țină tare înaintea ochilor curățenia, de ore ce fiind morbos e mai aplicat corpul de a da cortel germenilor infecțioși.

Dacă putrezirea corpului a înaintat, preotul trebuie să pretindă acoperirea cosciugului, căci așa nu va fi mirosul de tot greu, apoi mai trebuie să influințeze și aceea ca morții să nu se țină mai mult de 36 de ore.⁴⁾

¹⁾ Confess. lib. V. c. 6.

²⁾ Confess. lib. V. c. 13.

³⁾ Confess. lib. V. c. 7.

⁴⁾ Cel cari au murit în urma unui morb infecțios trebuie să fie îngropați în timp de 24 de ore. Astuparea cosciugului în aceste casuri trebuie să se facă în dată.

Peste tot priveghiarea morților în modul cum să face la noi e ceva immoral în privința asta trebuie să deștepte preotul poporul.

Tămăia adevăată rășina care mirósă plăcut, cu cumpăt folosită, nu e stricăciósă sănătății, tot așa nici rășina de brad. Apoi și fumul desinficiéază în cât va. Dacă inse nu să folosese jar deja aprins bine, ci pe jumătate aprins, se eliberéază oxyd de carbon care apoi e otrăvicios. Deci nici când să nu se aducă în biserică cărbune care nu s'a transformat bine în jar, și să nu se aprindă cărbunele în biserică cu lumină, căci ajungând particulele din lumină la jar va desvolta gazuri cari vor fi nu numai neplăcute la miros, ci vor fi și nesănătóse.

Referitor la lumina observ, că ori și ce lumină în care arderea e neperfectă răspândește fum și putóre, fie aceia de său, ștearină, ceară, sau fie chiar oleul cel mai curat. Mai curată, mai frumoasă lumină dá ceara de stup curată și dacă feștila e bine pregătită nu se simte numai un miros óre care de miere aromatică. Falsificările inse au mers așa de parte în cât și în loc de ceară de stup se vinde acuma altă materie care mirósă greu și arde cu fum. Causa mirosului greu al luminilor de ceară sînt și decorările luminei cu figuri făcute din ceară colorată. Colorile aceste nu ard, câte va din ele sînt otrăviciose, mai ales cele verđi, topinduse ceara acestor figuri, ajung colorile la feștilă și ori și cine pótă să observe, că atunci lumina în dată începe să ardă cu fum!

Deci numai lumini de ceară albită de sóre să folosim și fără de decoratiți colorate. Mai bine mai mic din ceară curată de cât mari cari mirósă greu. Dară după credința noastră — Dumnezeu nu la mărimea darului ci la inima dăruitorului se nită.

Mai amintesc aceea că preotul să fie cu multă grijă la curățenia bisericeii, aceea să se măture, și a nume vara imprăsciind érbă verde mărunță, érna prav de firez ud, aceste vor face să nu fie prav, care apoi să se așede pe tóte lucrurile bisericesci. Câte o dată să se ștérgă păreții, scaunele, icónele și tóte de prav și de páienșin.

Obiectele de materii cari nu se pot spála să se așeze la sóre, să se bată ca să lese pravul din ele și să se svinte la sóre; tot așa în zile frumoșe cu sóre să se acriseze bisericile ca tóte să se pótă svinta, adevăată să se pórte grijă de casa Domnului barém atáta, câtă purtám de locuințele noastre.

Ómenii se fie făcuți atenți ca să nu scuie pe podele pentru că, nu numai e periculos pentru sănătatea creștinilor pravul mestecat cu particule de scuipat, ci și îngunuchind mánșese vestmintele altora.

Tot așa ar fi cu cale, că în ușa bisericeii să se pună o rogojină de care se pótă creștinii să-și ștérgă călțunii lor înainte de a intra în biserică.

Concluziunea mea este: Dacă preotul va grijă de curățenia bisericeii, a vestmintelor și obiectelor bisericesci, dacă va observa el însuși curățenia cea mai mare, va fi făcut tot ce pótă omul să facă spre a fi scutit de infecțiuni. Lucrul ulterior îl va face voia lui Dumnezeu.

După părerea mea, un preot care ar da semn de prea mare temă de infecțiune cu ocaziunea împlinirii datorinței proprii,

s'ar face de ris și ar da exemplu foarte réu creștinilor.

Dee exemplu bun preotul prin tótă purtarea lui, observând, dar nu esagerând legile igienei și va avea bucuria de a cultiva credincioșii incredințați păstorirei sale.

Doctorul.

Bibliografie.

Asupra cărții dlui canonic Dr Augustin Bunea aflăm în „Noua Revistă Română“ din București, Nrl 15 de la 1 August următórea dare de samă, căreia cu plăcere îi facem loc, spre a se vedé, cât de favorabilă e apretiată această valorósă scriere și la frații de din colo.

Episcopul Ioan Inocențiu Klein de Dr Augustin Bunea. — Secolul al XVIII-lea este unul din cele mai agitate ale istoriei românilor de peste munți. Este secolul născerii luptelor conștiente, secolul în care ardelenii întâia órá încep o luptă după un program din ce în ce tot mai bine definit. Dar acest secol este și secolul certelor religioșe, cari semănaseră atáta ură și neînțelegere între ardeleni, despărțiți în două tabere: uniți și ortodoxi. Epoca cea mai însemnată a acestui secol este epoca episcopului Ioan Inocențiu Klein, care timp de 23 de ani a luptat pentru căștigarea drepturilor politice, pentru căștigarea drepturilor promise în 1699 și 1701. În epoca lui Inocențiu Micu Klein a început mișcarea politică, religioasă, culturală și socială, care în parte duréază și azi, mișcare, a căreii cea dintâi jertfă a fost însuși episcopul Klein.

Episcopul Klein este figura cea mai măreță din șirul episcopilor uniți, este luptătorul neînfricoșat care întâia órá a concretizat programul luptelor naționale din Transilvania.

Episcopul Klein cerea de la dieta și guvernul transilvănean, de la împératul Austriei, drepturile promise poporului român prin diploma lui Leopold I. de la 19 Martie 1701. În diploma aceasta se zicea, că bisericile și persoanele bisericesci unite cu Roma se investesc cu tóte privilegiile și scutiurile bisericeii catolice.

În articolul III. al acestei diplome se zicea „că țéranii (Iobagii) dacă trec la unire să fie socotiți între staturile țérilor, să fie considerați capabili de beneficiile patriei, să fie puși sub scutul legilor și tratați ca fi ai patriei. Preoții să fie scutiți de Iobăgie și nimeni să nu-i siléscă la robote.“

În art. 8 se promitea înființarea școlilor române.

Episcopul Klein s'a luptat în tótă viața sa ca poporul și clerul român să nu mai fie expus batjocurilor și nedreptăților ce i-se fac în contra dreptului natural și divin, dar mai ales în contra dispozițiilor cuprinse în diploma II. Leopoldină. „Plăngerile episcopului se reduceau la această diplomă și în esență aveau acest cuprins: Preoții uniți nu se bucură de privilegiile clerului catolic. Sînt siliți să plătéscă zecimi până și preoților luterani și calvini. Ei în loc să capete gratuit sarea pe care românii o sapă și o transportă pe uscat și pe apă, pe cum capetă preoții altor confesiuni, nu sînt scutiți de vama de pod și de piață. Credincioșilor uniți, în loc să li se permită a da zecime preoților lor uniți, sînt siliți a le da preoților de altă confesiune, chiar și în comune unde nu se află nici un luteran ori reformat, a fără de preoții acestor confesiuni. În loc să se înființeze școle pentru Români, domni (de pămînt) opresc de la învățatură nu numai pe fiii Iobagilor, ci și pe ai preoților, de și după lege tuturor fiilor patriei este permisă cercetarea școlilor. Românilor nu li se permite să-și clădească biserică. Guvernul ar vrea să imputinzeze numărul preoților uniți,

asa că în comune mai mari să fie cel mult doi, ér în celelalte numai câte unul, de și acesta este cu neputință după ritual grecesc, mai virtos dacă se consideră că preoții uniți, lipsiți de ori ce fel de beneficii, de zecime, de quarțe (pătrare de zecime), de agrii și fînate, sînt siliți să-și câștige pâinea cu lucrul mânilor lor, și ast fel trebuie să se îngrijescă nu numai de binele spiritual al credincioșilor, ci și de existența lor proprie. Fiilor națiunii române este oprit a se îndelnicii cu măiestriile și cu ori ce fel de industrie, nu se primesc în nici o breaslă, nu se aplică în funcțiuni publice, n'au drept de a cumpăra și de a moșteni, nu li se permite să-și planteze vite, și să-și cultive grădini, pe cele plantate și cultivate li le strică alții: n'au nici un drept la păduri și la ape, ci numai să fie încărcați cu nouă și nouă taxe, așa în cât de parte de a fi considerați ca fi ai patriei nu sînt nici tolerați."

Pentru înlăturarea acestor rele, 11 ani a luptat în dieta Transilvaniei „unde era martirisat și batjocorit de aceia ce se îmbuiba în drepturi și privilegii și cu dispreț căuta la clerul și poporul român“. Cererile erau amînate de pe o zi pe alta și când staturile țării erau silit să se declare, răspundeau: „Episcopul cere lucruri pe cari nimenea nu le-a mai cerut de la străbunii noștri, cere aceea ce atacă în gradul cel mai mare privilegiile și scutirile cele mai vechi dobîndite de la regi și principii: cere aceea ce răstornă din temelie drepturile și libertățile avute până acum în pace din partea națiunilor patriei; cere aceea ce faptime agudue și turbură întreg sistemul acestei țări conservat până acum în ordine bună atât în cele religioase, cât și în cele politice și economice; în fine cere aceea ce clerului și plebei valache după firea ei prea bine cunoscută, nu i-se cuvine nici o dată. La aceste cereri ne mai auzite și forte momentose ale episcopului nouă staturilor cari am venit la această dietă, nu ne este iertat a răspunde, ne fiind noi de loc autorizați și pregătiți a ne declara într-o cestiune atât de importantă și neașteptată căci trebuie să ne sfătuiem cu ai noștri acasă înainte de a ceda domnului Episcop și valachilor sîi drepturile noastre câștigate cu sîngele strămoșilor noștri. Și noi sperăm că augusta Curte nu va lua în nume de rău, că amînăm declarațiunea noastră meritore în această cauză."

Prin lupta acesta își atrăsese mânia taturor cari erau interesați ca poporul român să nu se emancipeze din sclăvia politică și religioasă. Toți se temeau de acest bărbat energic, că prin unirea religioasă cu Roma va câștiga de la curtea din Viena ca Românii să fie declarați de a 4-a națiune politică. Ast fel dușmanii poporului român și-au pus în gând să nimicească pe acest bărbat neînfricoșat ce spunea că dacă va fi nevoe și sîngele și-l va da pentru poporul său.

Împărăteasa Maria Teresia ținea mult la unirea Românilor. Dușmanii lui Klein au început a intriga la curtea din Viena și a-l prezenta împărătesei ca pe un om care lucră la nimicirea uniunii Românilor, ca pe un răsvrătitor și trădător de patrie.

În urma acestor acuzări a fost chemat la Viena. Aici printr'un intrigant trimis de dușmanii sîi, a fost indemnă să fugă la Roma, căci împărăteasa are de gând să-l arunce în pușcărie pe viață. Prin fuga la Roma a pierdut cu totul grația împărătesei.

De la 1744 trăi esilat în Roma unde și muri la 1751.

În exilul de la Roma suferi multe neajunsuri și miserii; în multe rînduri trebui să cerșescă pentru susținerea unui traiu nefericit.

A fost bărbat epocal și chiar faptul acesta a indemnă pe mulți istorici să se ocupe cu faptele și viața lui, dar cu toate acestea rămăsese mult material neexploatat și ascuns prin archive. Dl Dr A. Bunea publică o nouă istorie a acestui mare episcop,

mai bine zis o nouă istorie a epocii lui Klein, a frămîntărilor politice și bisericesti dintre anii 1728—1751. Scrierea dlui dr A. Bunea este o scriere de adevărată valoare istorică bazată pe multe documente noi, descoperite de autor prin arhivele de la Blag, Oradea-Mare, Alba-Iulia, Sibiu, Budapesta și Viena. Autorul se silește cu multă bună-voință „a rectifica o multime de greșeli strecurate în publicațiile anterioare“ și fără îndoială, că lucrarea sa „umple multe lacune, deosvâlue evenimentele și lucrurile interesante“. Lucrarea aceasta nu e o scriere apologetică, ci o simplă povestire a faptelor și evenimentelor; vederile autorului sînt espuse cu o deosebită precisiune și moderație și se pare că se perd în glasul documentelor ce să urmăză conform desfășurării evenimentelor. Nu e o scriere de fraze, în care păreri se susțin prin măestria logicei, ci este o scriere adevărat istorică în care vorbesc documentele, studiate cu mult zel. Între multele documente inedite ce întrebunțeză este și întâia statistică a Românilor: *Registrum universorum in Transia sacerdotum et incolarum Valachicorum*, care registru conține conscripția Românilor din Transilvania făcută la anul 1733 de episcopul Klein.

Acastă interesantă statistică a fost descoperită de dl George Bogdan Duică, în biblioteca Bruckenthal din Sibiu, și a fost publicată în Transilvania, revista Asociației din Sibiu. Exemplarul aflat de dl G. Bogdan și publicat în Transilvania nu conține toate datele originalului, care s'a păstrat mai bine în exemplarul aflat de dl Dr A. Bunea în archiva Blagului.

Acest exemplar, pe lângă datele exemplarului aflat de dl Bogdan, mai cuprinde și date „relative la casele parohiale, la biserică, la fînate și agrii bisericesti, cari se află la 1733 în fie care comună“.

După statistica lui Klein la 1733, numărul Românilor din Transilvania se ridică la 85.857 de familii. Românii aveau 2.256 preoți uniți și 486 preoți neuniți.

Posta redacțiunii.

Păr. M. în Bacău. Mulțumită pentru celea trimise, nu discutăm, relevăm înse marea descoperire a ziarului »Ap. naț.« după care dl Christos ar fi fost român neunit. De ați sci cât se bucură de asta frații de la »Tel. Rom.« Salutare!

Kö-frinkfalva. Primit și achitam anul 1894, 1895 și 1896.

Er-Hatvan. Primit și achitat anul 1899.

Minthia. Primit și achitat anul 1895 lunile Martie până la finea August.

Dr G. Tr. Bistrița. Primit și achitat an. 1894 lunile Iannariu până la finea Octobrie.

Istrău. Primit și achitat până la finea an. 1900.

Dr D. K. Orade. Primit și achitat anul 1892 și 1893.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

(28) 2-2

Publicare de concurs.

La internatul Pavelian de fete din Beiuș împreună cu școala civilă se escrie concurs pentru un post de guvernantă.

Emolumentele sînt; soluțiunea anuală de 400 corone, cuartir și întreținere în internat. Are drept la 2 cuincenale de câte 100 corone. — Petițiunile instruite cu carte de botez, testimoniu de calificățiune, despre anterioară aplicație, sînt de a se înainta la Rectoratul Internatului de fete în Beiuș până la 7 Septembrie a. c. st. n. Se pretinde ca să scie perfect croitul albiturilor și hainelor. va fi preferită aceea care va poșede și limba germană, și va produce atestat despre absolvirea cursului de lucru de mână.

Cu veritabilul

Christoph-Lack se pot văpsi (colora) padimentele caselor, fără de a se intrerumpe folosirea acestora, fiind că nu are mirosul cel nepădărit cum și uscarea tardie și scortosă, ce o au văpselile și lacul de olei. A fară de acestea modul întrebunțării lui e de tot simplu, în cât îl pôte face fie cine. Podelele văpsite se pot șterge cu cârpă udă, fără ca ele să își perdă ceva din lustru. — Se deosebesce:

Christoph-lack colorat, brunet galbă și mahagoni brun, carele ca și văpsela de olei acopere și tot o dată dă și lustru: pentru aceea se pôte folosi la tot felul de podele, vechi și nouă. El acopere deplin tot felul de pete, văpsitura anterioară șcl.; și

Christoph-lack curat (necolorat), pentru podele și parchete nouă, carele dă singur lustru. Mai ales pentru parchete și podine nouă obduse deja cu văpselă de olei. Acesta dă numai lustru, deci nu astupă mustrele de lemn.

1. Colli postal, cam 35 mtr. □ (2 chili mijlocii) costeză 5-90 cr. v. a.

În toate orașele, unde să află deposit, comandă directă se fac la aceste; probe de coloritură și prospecte gratis și franco. La cumpărări să se bage bine de samă la firmă și la marca fabriciei, fiind că fabricatul acesta existent de la 1850, e imitat și falsificat în multe forme și ast fel se aduce în comerți, de o calitate de tot rea și necorespundătoare scopului.

Franz Christoph

afătorul și singurul fabricant al Christoph-lackului veritabil.

Deposite în:

Blag: la Ludovic Schuller

Aiud: „ I. Kindl

Sibiu: „ Franz Iohn Söhne.

(7) 13-15